

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2020. gada 5. februārī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Regula (ES) 2016/399 – Šengenas Robežu kodekss – Kontrolē pie ārējās robežas – Trešo valstu valstspiederīgie – 11. panta 1. punkts – Spiedogu iespiešana ceļošanas dokumentos – Izceļošanas spiedogs – Izceļošanas no Šengenas zonas brīža noteikšana – Jūrnieku nodarbināšana uz kuģiem, kas ilglaicīgi pietauvoti jūras ostā

Lietā C-341/18

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, kuru *Raad van State* (Valsts padome, Nīderlande) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2018. gada 9. maijā un kas Tiesā reģistrēts 2018. gada 24. maijā, tiesvedībā

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

pret

J. u.c.,

piedaloties

C. un H. u.c.,

TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs J. Regans [*E. Regan*] (referents), tiesneši I. Jarukaitis [*I. Jarukaitis*], E. Juhāss [*E. Juhász*], M. Ilešičs [*M. Ilešič*] un K. Likurģs [*C. Lycourgos*],

ģenerālvokāte: E. Šarpstone [*E. Sharpston*],

sekretāre: M. Ferreira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2019. gada 6. jūnija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- J. u.c. vārdā – *K. Boele, advocaat*,
- Nīderlandes valdības vārdā – *P. Huurnink, M. K Bulterman* un *H. S. Gijzen*, pārstāvji,
- Vācijas valdības vārdā – sākotnēji *T. Henze, R. Kanitz* un *J. Möller*, vēlāk pēdējie divi minētie, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – holandiešu.

- Grieķijas valdības vārdā – *S. Chala* un *C. Fatourou*, kā arī *G. Konstantinos*, pārstāvji,
- Eiropas Komisijas vārdā – *G. Wils* un *J. Tomkin*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokātes secinājumus 2019. gada 17. oktobra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/399 (2016. gada 9. marts) par Savienības Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām (Šengenas Robežu kodekss) (OV 2016, L 77, 1. lpp.; turpmāk tekstā – “Šengenas Robežu kodekss”), 11. panta 1. punktu.
- 2 Šis lūgums tika iesniegts tiesvedībā starp *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid* (valsts sekretārs drošības un tieslietu jautājumos, Nīderlande) (turpmāk tekstā – “valsts sekretārs”) un J. u.c., trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri ir jūrnieki, saistībā ar to, ka viņu pasēs tika atteikts iespiest izceļošanas no Šengenas zonas spiedogu brīdī, kad viņi tika pieņemti darbā uz kuģiem, kas ilglaicīgi pietauvoti Roterdamas (Nīderlande) ostā.

Atbilstošās tiesību normas

Šengenas Robežu kodekss

- 3 Šengenas Robežu kodeksa 6. un 15. apsvērumā ir noteikts:

“(6) Robežkontrole notiek ne tikai to dalībvalstu interesēs, pie kuru ārējām robežām to veic, bet arī visu to dalībvalstu interesēs, kuras ir atcēlušas iekšējo robežkontroli. Robežkontrolei būtu jāpalīdz apkarot nelikumīgu imigrāciju un cilvēku tirdzniecību un novērst draudus dalībvalstu iekšējai drošībai, valsts politikai, sabiedrības veselības aizsardzībai un starptautiskām attiecībām.

[..]

(15) Lai izvairītos no pārlieku ilgas gaidīšanas, būtu jāspēj izņēmuma un neparedzētu apstākļu gadījumā atvieglot kontroli pie ārējām robežām. Ja robežkontrole pie ārējām robežām ir atvieglināta, trešo valstu valstspiederīgo dokumentos joprojām obligāti ir sistemātiski jāiespiež spiedogi. Spiedogu iespiešana ļauj precīzi apliecināt robežšķērsošanas dienu un vietu, ne visos gadījumos apliecinot to, ka veikti visi vajadzīgie ceļošanas dokumentu kontroles pasākumi.”

- 4 Šā kodeksa 1. pantā “Priekšmets un principi” ir noteikts:

“Šī regula paredz, ka neveic to personu robežkontroli, kuras šķērso iekšējās robežas starp Savienības dalībvalstīm.

Tajā ir paredzēti noteikumi par to personu robežkontroli, kuras šķērso Savienības dalībvalstu ārējās robežas.”

5 Minētā kodeksa 2. pants “Definīcijas” ir formulēts šādi:

“Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- 1) “iekšējas robežas” ir:
 - a) dalībvalstu kopīgas sauszemes robežas, tostarp upju un ezeru robežas;
 - b) iekšējiem reisiem paredzētas dalībvalstu lidostas;
 - c) dalībvalstu jūras, upju un ezeru ostas, ko izmanto regulārai iekšējai prāmju satiksmei;
- 2) “ārējās robežas” ir dalībvalstu sauszemes, arī upju un ezeru robežas, jūras robežas un lidostas, upju ostas, jūras ostas un ezeru ostas ar noteikumu, ka tās nav iekšējas robežas.

[..]

8) “robežšķērsošanas vieta” ir vieta, ko kompetentās iestādes noteikušas ārējās robežas šķērsošanai;

[..]

10) “robežkontrole” ir darbības, ko saskaņā ar šo regulu veic pie robežas, reaģējot vienīgi uz nodomu šķērsot robežu vai robežas šķērsošanas aktu, neatkarīgi no visiem citiem apsvērumiem, un tā ietver robežpārbaudes un robežuzraudzību;

11) “robežpārbaudes” ir pārbaudes, ko veic robežšķērsošanas vietās, lai nodrošinātu, ka personām, tostarp viņu transportlīdzekļiem un mantām drīkst atļaut ieceļot dalībvalstu teritorijā vai izceļot no tās;

[..].”

6 Saskaņā ar Šengenas Robežu kodeksa 5. pantu, kura nosaukums ir “Ārējo robežu šķērsošana”:

“1. Ārējās robežas var šķērsot tikai robežšķērsošanas vietās un noteiktā darbalaikā. Robežšķērsošanas vietās, kas nav atvērtas visu diennakti, darbalaiks ir skaidri norādīts.

Dalībvalstis dara Komisijai zināmu savu robežšķērsošanas vietu sarakstu saskaņā ar 39. pantu.

2. Atkāpjoties no 1. punkta, izņēmumus no pienākuma ārējās robežas šķērsot vienīgi robežšķērsošanas vietās un noteiktā darba laikā var pieļaut šādos gadījumos:

[..]

c) saskaņā ar īpašiem noteikumiem, kas izklāstīti 19. un 20. pantā saistībā ar VI un VII pielikumu.

[..].”

7 Šā kodeksa 6. pantā “Trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanas nosacījumi” ir noteikts:

“1. Attiecībā uz plānotu uzturēšanos dalībvalstu teritorijā uz laiku, kas nepārsniedz 90 dienas jebkurā 180 dienu laikposmā, katru reizi ņemot vērā pēdējās uzturēšanās 180 dienu laikposmu, uz trešo valstu valstspiederīgajiem attiecas šādi ieceļošanas noteikumi:

a) viņiem ir derīgs ceļošanas dokuments, kas dod tiesības to turētājam šķērsot robežu [..]

[..]

b) viņiem ir derīga vīza, ja tā vajadzīga saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 539/2001 [(2001. gada 15. marts), ar ko izveido to trešo valstu sarakstu, kuru pilsoņiem, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, ir jābūt vīzām, kā arī to trešo valstu sarakstu, uz kuru pilsoņiem šī prasība neattiecas (OV 2001, L 81, 1. lpp.)], izņemot gadījumus, ja viņiem ir derīga uzturēšanās atļauja vai derīga ilgtermiņa vīza;

[..]

2. Saistībā ar 1. punkta īstenošanu par ieceļošanas dienu uzskata pirmo uzturēšanās dienu dalībvalstu teritorijā un par izceļošanas dienu uzskata pēdējo uzturēšanās dienu dalībvalstu teritorijā. Uzturēšanās laikposmus, kas atļauti saskaņā ar uzturēšanās atļauju vai ilgtermiņa vīzu, uzturēšanās dalībvalstu teritorijā ilguma aprēķinā neņem vērā.

[..]

5. Atkāpjoties no 1. punkta:

[..]

b) trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri atbilst 1. punktā, izņemot tā b) apakšpunktu, paredzētajiem nosacījumiem un kuri ierodas pie robežas, var atļaut ieceļot dalībvalstu teritorijās, ja vīzu izsniedz pie robežas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 810/2009 [(2009. gada 13. jūlijs), ar ko izveido Kopienas Vīzu kodeksu (Vīzu kodekss) (OV 2009, L 243, 1. lpp., un labojums – OV 2013, L 154, 10. lpp.)], 35. un 36. pantu.

[..]”

8 Šengenas Robežu kodeksa 8. panta “Personu robežpārbaudes” 3. punktā ir paredzēts:

“Trešo valstu valstspiederīgos ieceļojot un izceļojot pilnībā pārbauda šādi:

a) pilna pārbaude ieceļojot ir pārlicināšanās par to, vai ir ievēroti 6. panta 1. punktā paredzētie ieceļošanas nosacījumi, un – attiecīgos gadījumos – to dokumentu pārbaude, kuri dod tiesības uzturēties valstī un veikt profesionālas darbības. Pie tās pieder rūpīga šādu aspektu pārbaude:

[..]

iii) ieceļošanas un izceļošanas spiedogu pārbaude attiecīgā trešās valsts valstspiederīgā ceļošanas dokumentā, lai, salīdzinot ieceļošanas un izceļošanas datumus, pārlicinātos par to, ka persona nav jau pārsniegusi maksimāli atļauto uzturēšanās ilgumu dalībvalstu teritorijā;

[..]

h) papildus g) apakšpunktā minētajām pārbaudēm pilna pārbaude izceļojot var būt arī:

[..]

ii) pārlicināšanās par to, ka attiecīgā persona nav pārsniegusi maksimālo atļautas uzturēšanās ilgumu dalībvalstu teritorijā;

[..].”

9 Šā kodeksa 11. pants “Spiedogu iespiešana ceļošanas dokumentos” ir formulēts šādi:

“1. Trešo valstu valstspiederīgo ceļošanas dokumentos ieceļojot un izceļojot sistemātiski iespiež spiedogus. Spiedogus par ieceļošanu vai izceļošanu iespiež šādos dokumentos:

- a) dokumentos ar derīgu vīzu, kas trešās valsts valstspiederīgajam dod tiesības šķērsot robežu;
- b) tādu trešo valstu valstspiederīgo dokumentos, kuriem dalībvalsts vīza ir izsniegta pie robežas, dodot tiesības šķērsot robežu;
- c) dokumentos, kas dod tiesības šķērsot robežu trešo valstu valstspiederīgajiem, uz kuriem neattiecas prasība pēc vīzas.

[..]

3. Spiedogus ieceļojot un izceļojot neiespiež:

[..]

- c) tādu jūrnieku ceļošanas dokumentos, kuri dalībvalsts teritorijā uzturas tikai tik ilgi, kamēr pietauvojies viņu kuģis, un nepamet tās ostas teritoriju, kurā ienācis kuģis;

[..].”

10 Minētā kodeksa 13. panta “Robežuzraudzība” 1. punktā ir paredzēts:

“Robežuzraudzības galvenais mērķis ir nepieļaut neatļautu robežas šķērsošanu, apkarot pārrobežu noziedzību un veikt pasākumus pret personām, kas robežu šķērsojušas nelikumīgi. [..]”

11 Šī paša kodeksa 19. pantā “Īpaši noteikumi attiecībā uz dažādu tipu robežām un dažādiem transportlīdzekļu veidiem, ko izmanto ārējo robežu šķērsošanai” ir noteikts:

“Šīs regulas VI pielikumā izklāstītie īpašie noteikumi attiecas uz pārbaudēm pie dažādu tipu robežām un attiecībā uz dažādiem transportlīdzekļiem, ko izmanto robežu šķērsošanai.

Minētajos īpašajos noteikumos var būt paredzētas atkāpes no 5. un 6. panta un no 8. līdz 14. pantam.”

12 Šengenas Robežu kodeksa 20. panta “Īpaši noteikumi attiecībā uz dažādu kategoriju personu pārbaudēm” 1. punktā ir noteikts:

“Šīs regulas VII pielikumā izklāstītie īpašie noteikumi attiecas uz šādu kategoriju personu pārbaudēm:

[..]

- c) jūrnieki;

[..]

Minētajos īpašajos noteikumos var būt paredzētas atkāpes no 5. un 6. panta un no 8. līdz 14. pantam.”

13 Šā kodeksa VI pielikums atbilstoši tā nosaukumam attiecas uz “īpaši[em] noteikumi[em] attiecībā uz dažādu tipu robežām un dažādiem transportlīdzekļu veidiem, ko izmanto dalībvalstu ārējo robežu šķērsošanai”.

- 14 Šā pielikuma 3. punktā “Jūras robežas” ir ietverts 3.1. punkts “Vispārējās jūras satiksmes pārbaudes procedūras”, kas ir formulēts šādi:

“3.1.1. Pārbaudes uz kuģiem veic ienākšanas vai iziešanas ostā vai šim nolūkam paredzētā vietā, kas atrodas kuģa tiešā tuvumā, vai uz kuģa teritoriālajos ūdeņos, kā definēts Apvienoto Nāciju Organizācijas Jūras tiesību konvencijā [, kas parakstīta Montegobejā 1982. gada 10. decembrī, stājusies spēkā 1994. gada 16. novembrī un ko Nīderlandes Karaliste ratificējusi 1996. gada 28. Jūnijā, un kas Eiropas Kopienas vārdā apstiprināta ar Padomes Lēmumu 98/392/EK (1998. gada 23. marts) (OV 1998, L 179, 1. lpp.)]. Dalībvalstis var slēgt nolīgumus, saskaņā ar kuriem pārbaudes var veikt arī braucieni laikā vai kādas trešās valsts teritorijā, kad kuģis ienāk ostā vai iziet no tās, ievērojot 1.1.4. punktā noteiktos principus.

[..]

3.1.5. Kapteinis laikus un saskaņā ar attiecīgā ostā spēkā esošiem noteikumiem paziņo kompetentajai iestādei par kuģa iziešanu.”

- 15 Minēta kodeksa VII pielikumā “Īpašas procedūras konkrētu kategoriju personām” ir ietverts 3. punkts “Jūrnieki”, kurā ir noteikts:

“Atkāpjoties no 5. un 8. panta, dalībvalstis var atļaut jūrniekiem, kam ir jūrnieka personu apliecinošs dokuments, kas izdots saskaņā ar Starptautiskās Darba organizācijas (*ILO*) Konvenciju Nr. 108 (1958) par jūrnieku personu apliecinošiem dokumentiem vai Konvenciju Nr. 185 (2003) par starptautiskās jūras satiksmes atvieglošanu (*FAL* konvencija) un attiecīgās valsts tiesībām, ieceļot dalībvalstu teritorijā, nokāpjot krastā, lai uzturētos ostas zonā, kurā piestāj viņu kuģis, vai tuvējās administratīvajās teritorijās, vai izceļot no dalībvalstu teritorijas, atgriežoties uz sava kuģa, neierodoties robežšķērsošanas vietā, ar nosacījumu, ka viņi ir iekļauti sava kuģa apkalpes sarakstā, kas iepriekš ir iesniegts pārbaudei attiecīgajām iestādēm.

[..]”

Vīzu kodekss

- 16 Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas Nr. 810/2009, kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 610/2013 (2013. gada 26. jūnijs) (OV 2013, L 182, 1. lpp.) (turpmāk tekstā – “Vīzu kodekss”), 35. panta “Vīzu pieteikumi pie ārējām robežām” 1. punktā ir noteikts:

“1. Izņēmuma kārtā vīzas var izsniegt robežšķērsošanas vietās tad, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

[..]

- c) pieteikuma iesniedzēja atgriešanās savā izcelsmes vai dzīvesvietas valstī vai tranzīts caur valstīm, kas nav dalībvalstis, kas pilnībā piemēro Šengenas *acquis*, tiek vērtēta kā garantēta.”

- 17 Šā kodeksa 36. pantā “Vīzas, ko pie ārējās robežas izsniedz jūrniekiem tranzītā” ir paredzēts:

“1. Jūrniekam, kam, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, tranzīta mērķiem ir jābūt vīzai, to var izsniegt pie robežas, ja:

- a) viņš atbilst 35. panta 1. punktā paredzētajiem nosacījumiem; un
b) viņš šķērso attiecīgo robežu, lai uzkāptu vai atkārtoti uzkāptu uz kuģa vai arī nokāptu no kuģa, uz kura viņš attiecīgi strādās vai ir strādājis par jūrnieku.

2. Pirms pie robežas izsniedz vīzu jūrniekam, kas šķērso tranzītā, valsts kompetentās iestādes izpilda IX pielikuma 1. daļā izklāstītos noteikumus un nodrošina, ka ir veikta vajadzīgās informācijas apmaiņa par attiecīgo jūrnieku, izmantojot pienācīgi aizpildītu veidlapu jūrniekiem tranzītā, kas iekļauta IX pielikuma 2. daļā.

[..]”

- 18 Minētā kodeksa IX pielikumā ir ietverta 1. daļa, kurā saskaņā ar tās pirmo nosaukumu ir noteikti “noteikumi vīzu izsniegšanai pie robežas jūrniekiem tranzītā, uz kuriem attiecas vīzu režīms”. Šī pielikuma 2. daļā ir ietverts veidlapas attiecībā uz jūrniekiem tranzītā, kuriem jābūt vīzai, paraugs.

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

- 19 J. u.c. ir jūrnieki, kas ir trešo valstu valstspiederīgie, kuri ieceļojuši Šengenas zonā, izmantojot Šipholas [*Shiphol*] starptautisko lidostu Amsterdamā (Nīderlande), lai pēc tam pa sauszemi sasniegtu Roterdamas ostu nolūkā tikt nodarbinātiem specializētajos kuģos, kas kuģo pastāvīgi un kas šajā ostā ir pietauvoti ilglaicīgi, lai uz šiem kuģiem, tiem neatstājot minēto ostu, veiktu dažādus darbus, kuri paredzēti, lai sagatavotu it īpaši naftas ieguves platformu un naftas vadu izbūvi jūrā. Nodarbinātības uz kuģa laikposma beigās, kas attiecīgajā gadījumā bija no piecām līdz desmit nedēļām, šie jūrnieki vai nu pa sauszemi devās uz Šipholas lidostu Amsterdamā, vai nu atstāja ostu ar attiecīgo kuģi.
- 20 Kad šie jūrnieki dažādos datumos laikposmā no 2016. gada janvāra līdz martam ieradās *Zeehavenpolitie Rotterdam* (Roterdamas ostas policija, Nīderlande), valsts iestādē, kas atbildīga par robežkontroli Roterdamas ostā, paužot savu nodomu tikt pieņemtiem darbā uz kuģa, kurš pietauvots šajā ostā, šī iestāde, atkāpjoties no savas līdzšinējās prakses, attiecās iespiest viņu ceļošanas dokumentos izceļošanas spiedogu, pamatojoties uz to, ka datums, kurā šis kuģis faktiski pametīs minēto ostu un līdz ar to Šengenas zonu, nebija precizēts.
- 21 J. u.c., kā arī daži kuģu operatori, proti, C. un H. u.c., iesniedza valsts sekretāram administratīvās sūdzības, lai apstrīdētu šo atteikumu. Uzsverot, ka saskaņā ar Nīderlandes iestāžu pastāvīgo praksi šāds spiedogs jūrniekiem vienmēr ir ticis piešķirts to pieņemšanas darbā brīdī neatkarīgi no tā, vai viņi drīzumā atstās ostu ar kuģi, viņi norādīja, ka jaunās Roterdamas ostas policijas prakses sekas esot tādas, ka, tā kā viņi ir trešo valstu valstspiederīgie, kuriem principā Šengenas zonā ir atļauts uzturēties ilgākais 90 dienas jebkurā 180 dienu laikposmā, attiecīgo jūrnieku uzturēšanās termiņš Šengenas zonā beigtos ātrāk. Turklāt, tā kā viņiem būtu jāgaida, kad beigsies 180 dienu laikposms, lai no jauna ieceļotu Šengenas zonā, šie jūrnieki zaudētu ienākumus.
- 22 Valsts sekretārs ar lēmumiem, kas tika pieņemti 2016. gada jūnijā un jūlijā, noraidīja šīs administratīvās sūdzības, pirmkārt, kā nepieņemamas, ciktāl tās bija iesnieguši kuģu operatori, un, otrkārt, kā nepamatotas, ciktāl tās bija iesnieguši jūrnieki, pamatojoties uz to, ka apstākļi vien, ka jūrnieks ir pieņemts darbā uz kuģa, nenozīmē, ka viņš izceļo no Šengenas zonas Šengenas Robežu kodeksa 11. panta 1. punkta izpratnē. Šāda izceļošana notiekot vienīgi tad, ja attiecīgais jūrnieks ierodas uz kuģa vai atrodas uz kuģa, kura kapteinis ir paziņojis Roterdamas ostas policijai par kuģa iziešanu, un ja šis kuģis faktiski atstāj ostu ar jūrniekiem uz kuģa.
- 23 *Rechtbank Den Haag* (Hāgas tiesa, Nīderlande) ar četriem 2017. gada 17. maija spriedumiem pieņēma J. u.c. celtās prasības pret šiem lēmumiem, pamatojoties uz to, ka viņu nodarbinātības laikā attiecīgie jūrnieki šķērsoja dalībvalstu ārējo robežu un izceļoja no Šengenas zonas Šengenas Robežu kodeksa 11. panta 1. punkta izpratnē. No šī kodeksa 11. panta 3. punkta c) apakšpunktā un VII pielikumā paredzētā atkāpi ietverošā regulējuma attiecībā uz jūrniekiem, kas izkāpj krastā pietāšanās brīdī, izriet, ka Savienības likumdevējs par ārējās robežas šķērsošanu uzskata apstākli, kad jūrnieki nokāpj no kuģa,

kas atrodas jūras ostā, vai uzkāpj uz tā. Šis vērtējums esot apstiprināts Vīzu kodeksa 36. pantā un IX pielikuma noteikumos, saskaņā ar kuriem kompetentās valsts iestādes jūrniekiem var izsniegt tranzīta vīzu uz brauciena no ielidošanas lidostas uz ostu, kurā tie tiek pieņemti darbā, laiku.

- 24 Valsts sekretārs par šiem spriedumiem iesniedza apelācijas sūdzības *Raad van State* (Valsts padome, Nīderlande).
- 25 Šī tiesa norāda, ka kuģi regulāri vairākus mēnešus paliek pietauvoti tādās jūras ostās kā Roterdamas osta. Turklāt valsts sekretāra iesniegtā informācija neļaujot apšaubīt šajā tiesā izvirzīto apgalvojumu, ka vairāku dalībvalstu kompetentās iestādes iespēj izceļošanas spiedogu jūrnieku pieņemšanas darbā uz kuģa brīdī neatkarīgi no tā, vai kuģis, uz kura viņi ir nodarbināti, drīzumā atstās ostu.
- 26 Iesniedzējtiesa uzskata, ka no Šengenas Robežu kodeksa skaidri neizriet, kurā brīdī ir jāuzskata, ka jūrnieks, kurš ieradīs Šengenas zonā, izmantojot lidostu, un kurš devies pa sauszemi uz kuģi, kas ilglaicīgi pietauvots tādā jūras ostā kā Roterdamas osta, lai tur tiktu pieņemts darbā, ir izceļojis no Šengenas zonas. It īpaši neesot iespējams skaidri noteikts, vai šāda izceļošana nozīmē, ka ir faktiski jāatstāj Šengenas zona. Šengenas Robežu kodeksā neesot definēts šī kodeksa 11. panta 1. punktā minētais jēdziens “izceļošana” un nav arī noteikts, kur precīzi atrodas dalībvalstu ārējās robežas, nedz arī – kad tās tiek šķērsotas. Tātad jautājums par to, vai – un apstiprinošas atbildes gadījumā, kurā brīdī, – ir jāiespiež izceļošanas spiedogs, nav skaidrs.
- 27 Šādos apstākļos *Raad van State* (Valsts padome) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“Vai [Šengenas Robežu kodeksa] 11. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka trešās valsts valstspiederīgais, kurš iepriekš ir ieceļojis Šengenas zonā, piemēram, izmantojot starptautisku lidostu, izceļo Šengenas Robežu kodeksa izpratnē, tiklīdz viņš kā jūrnieks tiek pieņemts darbā uz jūras kuģa, kas jau ir pietājis jūras ostā kā uz ārējās robežas, neatkarīgi no tā, vai un, ja tā, kad viņš ar šo kuģi atstās šo jūras ostu? Vai arī, lai notiktu izceļošana no Šengenas zonas, vispirms ir jākonstatē, ka jūrnieks atstās jūras ostu ar attiecīgo jūras kuģi, un, ja tā, vai pastāv maksimālais termiņš, kurā kuģim ir jāiziet no ostas, un kad šajā gadījumā ir jāiespiež izceļošanas spiedogs? Vai arī par “izceļošanu” ir uzskatāms cits brīdis, attiecīgā gadījumā – ar citiem vai bez nosacījumiem?”

Par prejudiciālo jautājumu

- 28 Ar prejudiciālo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Šengenas Robežu kodeksa 11. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi – kad jūrnieks, kurš ir trešās valsts valstspiederīgais, tiek pieņemts darbā uz kuģa, kas ilglaicīgi pietauvots valsts, kura ietilpst Šengenas zonā, jūras ostā, lai uz tā strādātu, pirms šis kuģis atstāj ostu, izceļošanas spiedogs, ja tā iespējama ir paredzēta šajā kodeksā, ir jāiespiež jūrnieka ceļošanas dokumentos brīdī, kad viņš tiek pieņemts darbā uz kuģa, pat ja minētais kuģis drīzumā neatstās ostu, vai arī pēc šīs pieņemšanas darbā, un šādā gadījumā – precīzi kurā brīdī.
- 29 No iesniedzējtiesas iesniegtās informācijas izriet, ka ilglaicīga pietauvošanās jūrniecības nozarē ir prakse, saskaņā ar kuru kuģi stāv pietauvoti pietātnē vai noenkuroti ostā uz laikposmu, kas var sasniegt pat vairākus mēnešus, un jūrnieki, kas nodarbināti uz šiem kuģiem, uzturas šajā ostā visu laikposmu vai daļu no laikposma, kurā tie nodarbināti, lai veiktu savus darba pienākumus uz kuģa.
- 30 Lai atbildētu uz uzdoto jautājumu, vispirms ir jāatgādina, ka Šengenas Robežu kodeksa, kā izriet no tā 1. panta, priekšmets un principi ir attīstīt Savienību kā kopēju pārvietošanās brīvības telpu bez iekšējām robežām un šajā nolūkā paredzēt noteikumus attiecībā uz to personu robežkontroli, kuras šķērso Eiropas Savienības dalībvalstu ārējās robežas (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2012. gada 14. jūnijs, *Association nationale d'assistance aux frontières pour les étrangers*, C-606/10, EU:C:2012:348, 23. punkts).

- 31 Saskaņā ar šā kodeksa 2. panta 2) punktu jēdziens “ārējās robežas” šī kodeksa izpratnē ir dalībvalstu sauszemes un jūras robežas “un lidostas, [un] jūras ostas” ar noteikumu, ka tās nav “iekšējas robežas” šī paša kodeksa izpratnē, jo šis pēdējais jēdziens atbilstoši šā panta 1. punkta b) un c) apakšpunktam tostarp attiecas uz iekšējiem reisiem paredzētām dalībvalstu lidostām un dalībvalstu jūras ostām, ko izmanto regulārai iekšējai prāmju satiksmei.
- 32 Saskaņā ar Šengenas Robežu kodeksa 5. panta 1. punktu “ārējās robežas” šī kodeksa izpratnē principā var šķērsot tikai robežšķērsošanas vietās, kuras dalībvalstis dara zināmas Komisijai. Saskaņā ar minētā kodeksa 2. panta 8) punktu “robežšķērsošanas vieta” ir vieta, ko kompetentās iestādes noteikušas ārējās robežas šķērsošanai.
- 33 Saskaņā ar Šengenas Robežu kodeksa 11. panta 1. punktu trešo valstu valstspiederīgo ceļošanas dokumentos, “ieceļojot” un “izceļojot” no Šengenas zonas, sistemātiski tiek iespiesti spiedogi. Kā Tiesai jau ir bijusi iespēja precizēt, šāds spiedogs ir ieceļošanas vai izceļošanas atļaujas materiālā forma (spriedums, 2017. gada 26. jūlijs, *Jafari*, C-646/16, EU:C:2017:586, 52. punkts).
- 34 Šajā gadījumā ir skaidrs, pirmkārt, ka gan Šīpholas lidosta Amsterdamā, gan jūras osta Roterdamā, kas abas atrodas Nīderlandes teritorijā, ir attiecīgi “lidosta” un “jūras osta”, kas ietilpst jēdzienā Šengenas zonas “ārējās robežas”, kā noteikts Šengenas Robežu kodeksa 2. panta 2) punktā, un, otrkārt, Nīderlandes Karaliste ir paziņojusi Komisijai visas jūras ostas kā “robežšķērsošanas vietas” šī kodeksa 2. panta 8) punkta izpratnē.
- 35 Turklāt netiek arī apstrīdēts, ka jūrnieki pamatlietā ieceļoja Šengenas zonā, izmantojot Šīpholas starptautisko lidostu Amsterdamā, un šajā brīdī Nīderlandes kompetentās iestādes to ieceļošanas dokumentos iespieda Šengenas Robežu kodeksa 11. panta 1. punktā paredzēto ieceļošanas spiedogu un ka šie jūrnieki pēc tam pa zemes ceļiem nokļuva Roterdamas ostā, lai tiku pieņemti darbā uz kuģa, kas ilglaicīgi bija pietauvots šajā ostā un uz kura tie strādāja, šim kuģim nepametot minēto ostu. Ir skaidrs, ka, beidzoties šim nodarbinātības uz kuģa laikposmam, minētie jūrnieki attiecīgajā gadījumā vai nu pa zemes ceļiem nokļuva Šīpholas lidostā Amsterdamā, vai arī atstāja ostu ar attiecīgo kuģi.
- 36 Šādā kontekstā rodas jautājums, kurā brīdī otrajā no šīm situācijām šo jūrnieku ceļošanas dokumentos ir jāiespiež Šengenas Robežu kodeksa 11. panta 1. punktā paredzētais izceļošanas spiedogs.
- 37 J. u.c., kā arī Grieķijas valdība apgalvo, ka jūrnieki pamatlietā izceļo no Šengenas zonas brīdī, kad tie tiek pieņemti darbā uz kāda no kuģiem, kas atrodas pietauvoti Roterdamas jūras ostā, jo šajā brīdī viņi šķērso ārējo robežu, kas atrodas šajā ostā, ierodoties robežšķērsošanas vietā. Tātad šajā tiesību normā paredzētajam izceļošanas spiedogam šo jūrnieku ceļošanas dokumentos vajadzētu tikt iespiestam dienā, kad tie tiek pieņemti darbā, lai kāds arī turpmāk būtu attiecīgā kuģa iziešanas brīdis.
- 38 Turpretī Nīderlandes un Vācijas valdība, kā arī Komisija būtība apgalvo, ka jūrnieki pamatlietā izceļo no Šengenas zonas brīdī, kad kuģis, uz kura tie ir nodarbināti, faktiski ar jūrniekiem uz tā atstāj attiecīgo jūras ostu. Šajā ziņā šīs valdības norāda, ka, lai notiktu izceļošana no šīs zonas, faktiski ir nepieciešams, lai attiecīgie jūrnieki šķērsotu Šengenas zonas ārējo ģeogrāfisko robežu, kura ir noteikta nevis Šengenas Robežu kodeksā, bet gan Apvienoto Nāciju Organizācijas Jūras tiesību konvencijā, kurā šī robeža principā ir noteikta 12 jūras jūdžu, mērot no bāzes līnijām, kas noteiktas atbilstoši minētajai konvencijai, attālumā attiecīgo dalībvalstu teritoriālajos ūdeņos. Tātad šā kodeksa 11. panta 1. punktā paredzētais izceļošanas spiedogs šo jūrnieku ceļošanas dokumentos attiecīgi saskaņā ar Nīderlandes un Komisijas viedokli būtu jāiespiež saprātīgā termiņā pirms vai tūlīt pirms attiecīgā kuģa iziešanas. Savukārt Vācijas valdība uzskata, ka šis spiedogs ir jāiespiež izceļošanas no Šengenas zonas dienā, ja ir noteikts šī kuģa iziešanas datums.

- 39 Lai noteiktu, kurā brīdī saskaņā ar Šengenas Robežu kodeksa 11. panta 1. punktu jūrnieku, kuri atrodas šī sprieduma 28. punktā atspoguļotajā situācijā, ceļošanas dokumentos ir jāiespiež izceļošana spiedogs, vispirms ir jāpārbauda, kurā brīdī ir uzskatāms, ka šis jūrnieks ir izceļojis no Šengenas zonas, lai pēc tam, ņemot vērā izceļošanas brīdi, noteiktu, kurā brīdī kompetentajām valsts iestādēm ir jāiespiež šajā tiesību normā paredzētais izceļošanas spiedogs.
- 40 Pirmkārt, attiecībā uz izceļošanas no Šengenas zonas brīža noteikšanu ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru gan no Savienības tiesību vienveidīgas piemērošanas prasībām, gan no vienlīdzības principa izriet, ka Savienības tiesību normas teksts, kurā nav nekādas tiešas norādes uz dalībvalstu tiesībām tās satura un tvēruma noskaidrošanas nolūkā, parasti visā Savienībā ir interpretējams autonomi un vienveidīgi, neatkarīgi no dalībvalstīs izmantotajām kvalifikācijām, ņemot vērā minētās normas tekstu, kā arī tiesiskā regulējuma, kurā šī norma ir ietverta, mērķi un tā kontekstu (šajā nozīmē skat. it īpaši spriedumus, 2017. gada 9. novembris, *Maio Marques da Rosa*, C-306/16, EU:C:2017:844, 38. punkts, kā arī 2019. gada 3. oktobris, X (Pastāvīgie iedzīvotāji – Stabili, regulāri un pietiekami ienākumi), C-302/18, EU:C:2019:830, 26. punkts).
- 41 No tā izriet – ja valsts tiesībās nav atsauces uz Šengenas robežu kodeksa 11. panta 1. punktu, šajā tiesību normā ietvertais jēdziens “izceļošana” ir jāuzskata par autonomu Savienības tiesību jēdzienu, kura nozīmei un tvērumam visās dalībvalstīs jābūt vienādam. Līdz ar to Tiesai ir jāsniedz vienveidīga šī jēdziena interpretācija Savienības tiesību sistēmā.
- 42 Vispirms, ciktāl tas attiecas uz Šengenas robežu kodeksa 11. panta 1. punkta formulējumu, tā kā ne šajā tiesību normā, nedz arī kādā citā šī kodeksa tiesību normā, it īpaši tā 2. pantā, nav ietverta jēdziena “izceļošana” no Šengenas zonas definīcija, šī jēdziena nozīme un tvērums ir jānosaka atbilstoši to ierastajai nozīmei ikdienas valodā (šajā nozīmē skat. it īpaši spriedumus, 2017. gada 26. jūlijs, *Jafari*, C-646/16, EU:C:2017:586, 73. punkts; 2019. gada 29. jūlijs, *Spiegel Online*, C-516/17, EU:C:2019:625, 65. punkts, un 2019. gada 12. septembris, *Mağazacilik Tekstil Sanayi ve Ticaret/EUIPO*, C-104/18 P, EU:C:2019:724, 43. punkts).
- 43 Jēdziens “izceļošana” no Šengenas zonas tā ierastajā nozīmē nav divdomīgs un ir jāsaprot kā tāds, ka tas attiecas uz personas fizisku pārvietošanos no kādas vietas, kas ietilpst Šengenas zonas teritorijā, uz vietu, kas neietilpst šajā teritorijā (pēc analogijas skat. spriedumus, 2017. gada 4. maijs, *El Dakkak un Intercontinental*, C-17/16, EU:C:2017:341, 19.–21. punkts, kā arī 2018. gada 31. maijs, *Zheng*, C-190/17, EU:C:2018:357, 30. punkts).
- 44 Kas attiecas turklāt uz Šengenas robežu kodeksa 11. panta 1. punkta kontekstu, vispirms ir jānorāda, ka jau no šī kodeksa 2. panta 11) punkta un 6. panta 2. punkta var secināt, ka persona neizceļo no Šengenas zonas, kamēr tā uzturas tādas valsts teritorijā, kura ietilpst šajā zonā, jo šajās tiesību normās Šengenas zona ir pielīdzināta “dalībvalstu teritorijai”.
- 45 Līdz ar to apstākļi vien, ka persona ir šķērsojusi “robežšķērsošanas vietu” minētā kodeksa 2. panta 8) punkta izpratnē vai, kā tas jau izriet no šī sprieduma 32. punkta, tikusi pakļauta šajā pašā kodeksā paredzētajai kontrolei uz ārējām robežām, nenozīmē, ka šī persona ir atstājusi Šengenas zonu, ja tā joprojām uzturas tādas valsts teritorijas daļā, kura ietilpst šajā zonā.
- 46 No tā izriet, ka jūrnieks, kurš pēc tam, kad viņš, izmantojot starptautisko lidostu, kas atrodas valstī, kura ietilpst Šengenas zonā, ir ieceļojis Šengenas zonas teritorijā, uzturas uz kuģa, kas pietauvots vienā no šīs valsts jūras ostām, kamēr viņš pabeidz pildīt savus darba pienākumus uz kuģa, nevar tikt uzskatīts par tādu, kurš ir izceļojis no Šengenas zonas.
- 47 Ir skaidrs, kā jau tika norādīts šī sprieduma 31. punktā, ka Šengenas kodeksa 2. panta 2) punktā jēdziens Šengenas zonas “ārējās robežas” ir definēts tādējādi, ka tas, pirmkārt, nozīmē dalībvalstu sauszemes un jūras robežas un, otrkārt, tostarp to lidostas un jūras ostas, ciktāl runa nav par iekšējām robežām.

- 48 Tomēr šīs tiesību normas mērķis, kā izriet no tās formulējuma, ir piesaistīt noteiktas valsts, kas ietilpst Šengenas zonā, lidostas un ostas tās ārējām robežām vienīgi ar mērķi saskaņā ar LESD 77. panta 2. punkta b) apakšpunktu atvieglot praktisku personu, kuras šķērso Šengenas zonas ārējās robežas, kontroli.
- 49 Būtībā, kā to apgalvo Nīderlandes un Vācijas valdība, kontroles saistībā ar dalībvalstu, kas ir Šengenas zonas ārējās robežas, robežu šķērsošanu ir jāveic vietā, kas pieļauj to praktisku un efektīvu organizāciju, un nav nepieciešams, lai šī vieta obligāti sakristu ar to faktisko šķērsošanas vietu.
- 50 Šajā ziņā ir jānorāda, ka saskaņā ar Šengenas robežu kodeksa 5. panta 2. punkta c) apakšpunktu un 19. pantu, skatot tos kopsakarā ar šā kodeksa VI pielikumu, kontrole uz dalībvalstu jūras robežām saskaņā ar atkāpi var pat tikt veikta ārpus minēta kodeksa 2. panta 8) punktā minētajām robežšķērsošanas vietām, jo šā pielikuma 3.1.1. punktā šajā ziņā ir precizēts, ka pārbaudes uz kuģiem attiecīgajā gadījumā var tikt veiktas ienākšanas vai izešanas ostā, šim nolūkam paredzētā vietā, kas atrodas kuģa tiešā tuvumā, vai uz kuģa teritoriālajos ūdeņos, kā definēts Apvienoto Nāciju Organizācijas Jūras tiesību konvencijā, brauciena laikā vai pat, ja par to ir noslēgts nolīgums, kādas trešās valsts teritorijā, kuģim ierodoties vai izejot.
- 51 Turklāt saskaņā ar Šengenas robežu kodeksa 5. panta 1. punktu, skatot to kopsakarā ar šā kodeksa 2. panta 8) un 10) punktu, kontrole uz Šengenas zonas ārējām robežām principā notiek robežšķērsošanas vietās, “ko” dalībvalstis ir atļāvušas, lai šķērsotu šīs robežas, un tā tiek veikta, “reaģējot vienīgi” uz “nodomu šķērsot” šādu robežu vai “robežšķērsošanas aktu”.
- 52 Tādējādi šķiet, ka Šengenas kodekss ir balstīts uz pieņēmumu, saskaņā ar kuru trešo valstu valstspiederīgo kontrole robežšķērsošanas vietā notiks drīz pēc faktiskas Šengenas zonas ārējās robežas šķērsošanas, pat ja attiecīgā persona īslaicīgi uzturas attiecīgās dalībvalsts teritorijā.
- 53 No šāda viedokļa tas, ka persona ierodas valsts, kas ietilpst Šengenas zonā, jūras ostas robežšķērsošanas vietā, pats par sevi nevar tikt pielīdzināts apstāklim, ka šī persona atstāj Šengenas zonu, bet tas vairumā gadījumu atspoguļo vienīgi personas nodomu atstāt šo zonu īsā laikā.
- 54 Taču šajā gadījumā ir skaidrs, ka jūrniekam, kurš pieņemts darbā uz kuģa, kas ilglaicīgi pietauvots šāda jūras ostā, brīdī, kad viņš, lai tiktu uzņemts uz kuģa, ierodas attiecīgās ostas robežšķērsošanas vietā, nav nodoma tuvākajā laikā atstāt attiecīgās dalībvalsts teritoriju un tādējādi arī Šengenas zonu.
- 55 Visbeidzot attiecībā uz Šengenas Robežu kodeksa 11. panta 1. punkta mērķi ir jāatgādina, ka šis kodekss ir daļa no brīvības, drošības un tiesiskas telpas bez iekšējām robežām plašākā kontekstā, kur personu brīva pārvietošanās saskaņā ar LES 3. panta 2. punktu un LESD 67. panta 2. punktu ir nodrošināta saistībā ar piemērotiem pasākumiem, it īpaši, kas attiecas uz ārējo robežu kontroli (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2012. gada 14. jūnijs, *Association nationale d'assistance aux frontières pour les étrangers*, C-606/10, EU:C:2012:348, 25. punkts).
- 56 Kā izriet no minētā kodeksa 6. apsvēruma, kontrole uz dalībvalstu ārējām robežām pastāv ne tikai tās dalībvalsts interesēs, uz kuras ārējām robežām tā tiek veikta, bet arī visu dalībvalstu interesēs, kuras ir atcēlušas iekšējo robežkontroli (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2012. gada 14. jūnijs, *Association nationale d'assistance aux frontières pour les étrangers*, C-606/10, EU:C:2012:348, 24. punkts).
- 57 Šādā kontekstā pārbaudi, kas robežkontroles ietvaros tiek veiktas robežšķērsošanas vietās, mērķis atbilstoši Šengenas Robežu kodeksa 2. panta 11) punktam ir nodrošināt, ka personām drīkst atļaut ieceļot dalībvalstu teritorijā vai izceļot no tās.
- 58 Kā izriet no šī kodeksa 6. panta 1. punkta, trešo valstu valstspiederīgie Šengenas zonas teritorijā var uzturēties tikai uz laiku, kas nepārsniedz 90 dienas jebkurā 180 dienu laikposmā, katru reizi ņemot vērā pēdējās uzturēšanās 180 dienu laikposmu.

- 59 Šajā ziņā Šengenas Robežu kodeksa 6. panta 2. punktā ir precizēts, ka, lai aprēķinātu maksimāli atļautā uzturēšanās ilguma ievērošanu, par “ieceļošanas dienu” un “izceļošanas dienu” attiecīgi uzskata “pirmo uzturēšanās dienu dalībvalstu teritorijā” un “pēdējo uzturēšanās dienu dalībvalstu teritorijā”.
- 60 Tieši nolūkā nodrošināt šo tiesību normu ievērošanu Šengenas Robežu kodeksa 11. panta 1. punktā ir paredzēts princips, saskaņā ar kuru ieceļošanas un izceļošanas spiedogi sistemātiski tiek iespiesti trešo valstu valstspiederīgo ceļošanas dokumentos, lai, kā izriet no šī kodeksa 15. apsvēruma, precīzi apliecinātu ārējās robežas šķērsošanas dienu.
- 61 Tādējādi atbilstoši minētā kodeksa 8. panta 3. punkta a) apakšpunkta iii) punktam un h) apakšpunkta ii) punktam ieceļošanas un izceļošanas spiedogu pārbaudes attiecīgā trešās valsts valstspiederīgā ceļošanas dokumentā mērķis ir, salīdzinot ieceļošanas un izceļošanas datumus, pārliecināties par to, ka šī persona jau nav pārsniegusi maksimāli atļauto uzturēšanās ilgumu Šengenas zonas teritorijā.
- 62 No tā izriet, ka ieceļošanas un izceļošanas spiedogu iespiešana ir cieši saistīta ar dalībvalstu kompetento iestāžu kontroles uzdevumu, ko tās veic tostarp attiecībā uz īstermiņa uzturēšanos Šengenas zonā, lai saskaņā ar Šengenas Robežu kodeksa 13. panta 1. punktu apkarotu it īpaši neatļautu robežšķērsošanu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 4. septembris, *Air Baltic Corporation*, C-575/12, EU:C:2014:2155, 50. un 51. punkts).
- 63 Līdz ar to, lai neļautu trešās valsts valstspiederīgajam, pārkāpjot Šengenas kodeksa 11. panta 1. punkta mērķi, uzturēties Šengenas teritorijā ilgāk par maksimāli atļauto uzturēšanās laiku, nevar uzskatīt, ka šāds valstspiederīgais ir izceļojis no Šengenas zonas, ja viņš joprojām uzturas dalībvalsts, kas ietilpst šajā zonā, teritorijā.
- 64 No iepriekš minētā izriet, ka nevar tikt uzskatīts, ka jūrnieks, kas stājies darbā uz kuģa, kurš ilglaicīgi pietauvots dalībvalsts, kas ietilpst Šengenas zonā, jūras ostā, lai uzturētos šajā ostā visu vai daļu no laikposma, kurā tas nodarbināts, lai veiktu savus darba pienākumus uz kuģa, ir izceļojis no šīs zonas brīdī, kad viņš tika pieņemts darbā.
- 65 Šis secinājums nevar tikt apšaubīts ar atkāpi saturošajām tiesību normām, kuras paredzētas Šengenas Robežu kodeksa 5. panta 2. punkta c) apakšpunktā, 11. panta 3. punkta c) apakšpunktā un 20. panta 1. punkta c) apakšpunktā, skatot tās kopsakarā ar šā kodeksa VII pielikuma 3. punktu, un kuras attiecas uz jūrnieku, kuri nodarbināti uz kuģa, kas stāv jūras ostā, uzturēšanos uz sauszemes.
- 66 Ir skaidrs, ka šīs tiesību normas, kuru mērķis būtībā ir atvieglot tādu jūrnieku kontroli, kuri attiecīgās dalībvalsts teritorijā uzturas tikai tik ilgi, kamēr pietauvojies viņu kuģis, un nepamet tās ostas teritoriju, kurā ienācis kuģis, atbrīvojot viņus no pienākuma saņemt ieceļošanas vai izceļošanas spiedogu ceļošanas dokumentos, nav piemērojamas jūrniekiem, kuri ir nodarbināti uz kuģa, kas jūras ostā ir pietauvots ilglaicīgi.
- 67 To pašu iemeslu dēļ Vīzu kodeksa 35. un 36. pantā, kā arī IX pielikumā paredzētās tiesību normas, kas attiecas uz vīzām, ko izsniedz pie ārējām robežām un tranzīta vīzām, arī nevar ietekmēt šī sprieduma 64. punktā minēto secinājumu, jo katrā ziņā ir skaidrs, ka jūrniekiem pamatlietā nebija šādu vīzu.
- 68 Otrkārt, attiecībā uz brīdī, kurā ceļošanas dokumentos ir jāiespiež izceļošanas spiedogs tādā situācijā kā šī sprieduma 28. punktā atspoguļotā, ir jāatgādina, ka saskaņā ar paša Šengenas Robežu kodeksa 11. panta 1. punkta formulējumu šo spiedogu iespiež, “izceļojot” no Šengenas zonas.
- 69 No tā izriet, ka šāds spiedogs ir jāiespiež šādas izceļošanas gadījumā, jo tā, kā tas izriet no šī sprieduma 44.–64. punkta, atbilst Šengenas zonas ārējās robežas šķērsošanai.

- 70 Saskaņā ar šī sprieduma 52. punktā minēto pieņēmumu, ja ir pierādīts, ka pēc attiecīgo personu kontroles robežšķērsošanas vietā drīz netiks šķērsota Šengenas zonas ārējā robeža, ir svarīgi, lai valsts kompetentās iestādes viņu ceļošanas dokumentos iespiež izceļošanas spiedogu brīdī, kas ir tuvu robežšķērsošanai, lai saskaņā ar šīs sprieduma 60.–63. punktā atgādināto Šengenas Robežu kodeksa mērķi nodrošinātu, ka šīs iestādes spēj kontrolēt īstermiņa uzturēšanās Šengenas zonā robežu faktisku ievērošanu, ņemot vērā šo personu patiesās uzturēšanās ilgumu šīs zonas teritorijā.
- 71 Šajā gadījumā ir skaidrs, ka jūrnieka, kurš pieņemts darbā, lai strādātu uz kuģa, kas ilglaicīgi pietauvots dalībvalsts, kura ietilpst Šengenas zonā, jūras ostā, nodoms viņa pieņemšanas darbā uz šī kuģa brīdī nav tūlīt izceļot no šīs zonas. Līdz ar to šādam jūrniekam nav tiesību sagaidīt, ka viņa pieņemšanas darbā brīdī viņa ceļošanas dokumentos tiks iespiests izceļošanas spiedogs.
- 72 Tikai tad, kad kuģa iziešana no šādas jūras ostas uz vietu ārpus Šengenas zonas ir tūlītēja, ceļošanas dokumentos ir jāiespiež izceļošanas spiedogs.
- 73 Šajā ziņā ir jānorāda, ka no Šengenas Robežu kodeksa VI pielikuma 3.1.5. punkta izriet, ka kuģa kapteinim “laikus” un saskaņā ar attiecīgajā ostā spēkā esošiem noteikumiem ir jāpaziņo kompetentajai iestādei par kuģa iziešanu.
- 74 No tā izriet, ka šī kodeksa 11. panta 1. punktā paredzētais izceļošanas spiedogs jūrnieka, kurš pieņemts darbā uz kuģa, kas ilglaicīgi pietauvots dalībvalsts, kura ietilpst Šengenas zonā, jūras ostā, ceļošanas dokumentos ir jāiespiež brīdī, kad attiecīgā kuģa kapteinis informē kompetentās valsts iestādes par kuģa tūlītēju iziešanu.
- 75 Jebkāda cita šīs tiesību normas interpretācija veicinātu noteikumu, kas Savienības tiesībās paredzēti attiecībā uz īstermiņa uzturēšanos Šengenas zonā, ļaunprātīgu izmantošanu un apiešanu, ļaujot jebkuram jūrniekam, kurš ir trešās valsts valstspiederīgais, bez laika ierobežojumiem uzturēties jūras ostā, kura atrodas dalībvalsts, kas ietilpst Šengenas zonā, teritorijā.
- 76 Līdz ar to uz uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka Šengenas Robežu kodeksa 11. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi – kad jūrnieks, kurš ir trešās valsts valstspiederīgais, stājas darbā uz kuģa, kas ilglaicīgi pietauvots valsts, kura ietilpst Šengenas zonā, jūras ostā, lai uz tā strādātu, pirms šis kuģis atstāj ostu, izceļošanas spiedogs, ja tā iespējama ir paredzēta šajā kodeksā, jūrnieka ceļošanas dokumentos ir jāiespiež nevis brīdī, kad tas tiek pieņemts darbā, bet gan brīdī, kad minētā kuģa kapteinis paziņo valsts kompetentajām iestādēm par tā tūlītēju iziešanu.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 77 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (piektā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/399 (2016. gada 9. marts) par Savienības Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām (Šengenas Robežu kodekss), 11. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi – kad jūrnieks, kurš ir trešās valsts valstspiederīgais, stājas darbā uz kuģa, kas ilglaicīgi pietauvots valsts, kura ietilpst Šengenas zonā, jūras ostā, lai uz tā strādātu, pirms šis kuģis atstāj ostu, izceļošanas spiedogs, ja tā iespējama ir paredzēta šajā kodeksā, jūrnieka ceļošanas dokumentos ir jāiespiež nevis brīdī, kad tas tiek pieņemts darbā, bet gan brīdī, kad minētā kuģa kapteinis paziņo valsts kompetentajām iestādēm par tā tūlītēju iziešanu.

[Paraksti]